WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 19 listopada 2009 r.*

W sprawie C-118/07

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 226 WE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wniesioną w dniu 20 lutego 2007 r.,

Komisja Wspólnot Europejskich, reprezentowana przez M. Huttunena, H. Støvlbæka i B. Martenczuka, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona skarżąca,

przeciwko

Republice Finlandii, reprezentowanej przez J. Heliskoskiego, działającego w charakterze pełnomocnika, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana,

* Język postępowania: fiński.

popieranej przez:

Republikę Federalną Niemiec, reprezentowaną przez M. Lummę i C. Blaschkego, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

Republikę Węgierską, reprezentowaną przez J. Fazekas, działającą w charakterze pełnomocnika,

Republikę Litewską, reprezentowaną przez D. Kriaučiūnasa, działającego w charakterze pełnomocnika,

Republikę Austrii, reprezentowaną przez C. Pesendorfer, działającą w charakterze pełnomocnika, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

interwenienci,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: J.C. Bonichot (sprawozdawca), prezes czwartej izby, pełniący obowiązki prezesa drugiej izby, C. Toader, C.W.A. Timmermans, K. Schiemann i L. Bay Larsen, sędziowie,

rzecznik generalny: E. Sharpston,
sekretarz: R. Grass,

uwzględniając procedurę pisemną,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 10 września 2009 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 W swojej skardze Komisja Wspólnot Europejskich wnosi do Trybunału o stwierdzenie, iż nie przyjmując właściwych środków w celu usunięcia niezgodności z traktatem WE postanowień dotyczących transferu kapitału ujętych w dwustronnych umowach o popieraniu inwestycji, w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji, zawartych przez Republikę Finlandii z, odpowiednio, dawnym Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich, którego następcą stała się Federacja Rosyjska (umowa podpisana w dniu 8 lutego 1989 r., SopS 58/1991), Republiką Białorusi (umowa podpisana w dniu 28 października 1992 r., SopS 89/1994), Chińską Republiką Ludową (umowa podpisana w dniu 4 września 1984 r., SopS 4/1986), Malezją (umowa podpisana w dniu 15 kwietnia 1985 r., SopS 79/1987), Demokratyczno-Socjalistyczną Republiką Sri Lanki (umowa podpisana w dniu 27 kwietnia 1985 r., SopS 54/1987) i Republiką Uzbekistanu (umowa podpisana w dniu 1 października 1992 r., SopS 74/1993) (zwanych dalej łącznie „spornymi umowami dwustronnymi"), Republika Finlandii uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 307 akapit drugi WE.

Ramy prawne

2 Republika Finlandii zawarła sporne umowy dwustronne zanim przystąpiła do Unii Europejskiej.

3 Umowy weszły w życie odnośnie do, odpowiednio, Federacji Rosyjskiej w dniu 15 sierpnia 1991 r., Republiki Białorusi — w dniu 11 grudnia 1994 r., Chińskiej Republiki Ludowej — w dniu 26 stycznia 1986 r., Malezji — w dniu 3 stycznia 1988 r., Demokratyczno-Socjalistycznej Republiki Sri Lanki — w dniu 25 października 1987 r. i wreszcie Republiki Uzbekistanu — w dniu 22 października 1993 r.

4 Umowy te gwarantują inwestorom każdej z umawiających się stron swobodny transfer w walucie wymienialnej płatności związanych z inwestycją.

5 Wszystkie umowy, z wyjątkiem umowy zawartej z Federacją Rosyjską, zawierają klauzulę zapewniającą ochronę inwestycji w granicach dopuszczalnych zgodnie z ustawodawstwem umawiającej się strony. Na przykład umowa zawarta z Demokratyczno-Socjalistyczną Republiką Sri Lanki zawiera następującą klauzulę: „Każda umawiająca się strona gwarantuje we wszystkich okolicznościach, w granicach dozwolonych przez krajowe ustawy i rozporządzenia oraz zgodnie z prawem międzynarodowym, racjonalne i właściwe traktowanie inwestycji dokonywanych przez obywateli i spółki drugiej umawiającej się strony".

Postępowanie poprzedzające wniesienie skargi

6 Oceniając, że sporne umowy dwustronne mogą kolidować ze stosowaniem ograniczeń w przepływie kapitału i płatności, które Rada Unii Europejskiej może przyjąć na mocy art. 57 ust. 2 WE, art. 59 WE i art. 60 ust. 1 WE, w dniu 7 maja 2004 r. Komisja skierowała do Republiki Finlandii wezwanie do usunięcia uchybienia.

7 Pismem z dnia 7 lipca 2004 r. wskazane wyżej państwo członkowskie przekazało Komisji swoje uwagi w przedmiocie powyższego wezwania do usunięcia uchybienia.

Państwo to wskazało, że sporne postanowienia umów nie stwarzają przeszkód w poszanowaniu obowiązków wynikających z art. 57 ust. 2 WE, art. 59 WE i art. 60 ust. 1 WE.

8 Oceniając, iż argumenty podniesione przez Republikę Finlandii są niewystarczające, w dniu 16 marca 2005 r. Komisja skierowała do tego państwa uzasadnioną opinię.

9 Pismem z dnia 19 maja 2005 r. Republika Finlandii przekazała Komisji swoje uwagi stanowiące odpowiedź na wskazaną wyżej uzasadnioną opinię. Podtrzymała ona uprzednio podniesione przez siebie argumenty.

10 Uznając, że te argumenty nie pozwalają na obalenie zarzutów sformułowanych w uzasadnionej opinii, Komisja postanowiła wnieść skargę w niniejszej sprawie.

11 Postanowieniem prezesa Trybunału z dnia 9 lipca 2007 r. Republika Federalna Niemiec, Republika Litewska, Republika Węgierska i Republika Austrii zostały dopuszczone do udziału w postępowaniu w charakterze interwenientów po stronie Republiki Finlandii.

W przedmiocie skargi

12 Na wstępie należy zauważyć, że jedna z umów dwustronnych nie zawiera postanowienia szczególnego, takiego jak klauzula przytoczona w pkt 5 niniejszego wyroku, które, zdaniem Republiki Finlandii, w każdym wypadku umożliwia jej spełnienie obowiązków wspólnotowych. Pozostałe pięć umów zawiera taką klauzulę.

13 W tej sytuacji należy zbadać skargę Komisji uwzględniając w pierwszej kolejności umowę, która nie zawiera takiej klauzuli, a w drugiej kolejności, umowy, które ją zawierają.

14 W trzeciej kolejności trzeba będzie zbadać ogólną argumentację stron dotyczącą zasady niedyskryminacji oraz zakresu przedmiotowego art. 307 akapit drugi WE.

W przedmiocie umowy zawartej z Federacją Rosyjską

Argumentacja stron

15 Zdaniem Komisji brak, w szczególności w omawianej umowie, jakichkolwiek zapisów, pozwalających Republice Finlandii na stosowanie ograniczeń w przepływie kapitału i płatności, na których wprowadzenie mogłaby się zdecydować w razie potrzeby Rada na podstawie art. 57 ust. 2 WE, art. 59 WE i art. 60 ust. 1 WE, może sprawić, że uchybi ona swoim zobowiązaniom wspólnotowym. Komisja uważa również, że ponieważ państwo to nie skorzystało z odpowiednich środków w celu wyeliminowania wszelkich niezgodności z traktatem, uchybiło ono zobowiązaniom, które na nim ciążą na mocy art. 307 akapit drugi WE.

16 Republika Finlandii, a także państwa członkowskie popierające ją jako interwenienci, podnoszą, że wobec braku jakichkolwiek środków ograniczających podjętych przez Radę w odniesieniu do krajów trzecich, z którymi Republika Finlandii zawarła umowy o popieraniu inwestycji, kwestia zgodności omawianej umowy z postanowieniem traktatu, które nie zostało dotąd zastosowane, nie istnieje, ponieważ nie istnieją „stwierdzone niezgodności" w rozumieniu art. 307 ust. 2 WE. W związku z tym uchybienie, które podnosi Komisja, ma czysto hipotetyczny charakter. W tych okolicznościach zobowiązanie państw członkowskich do stosowania wszelkich

właściwych środków w celu wyeliminowania „stwierdzonych niezgodności" istnieje jedynie wtedy, gdy Trybunał stwierdzi wcześniej, że takie niezgodności rzeczywiście zaistniały.

17 Ponadto państwa występujące w charakterze interwenientów podnoszą, że środki ochronne przewidziane przez art. 57 ust. 2 WE, art. 59 WE i art. 60 ust. 1 WE nie mogą zostać zastosowane poza wyjątkowymi wypadkami, których nie można było przewidzieć w chwili zawierania spornej umowy. Z tego względu Republika Finlandii mogłaby powoływać się na zasadę rebus sic stantibus, zawieszając tymczasowo sporne postanowienia w przedmiocie swobody transferu, w przypadku gdyby Wspólnota przyjęła środki ochronne.

Ocena Trybunału

18 Sporna umowa dwustronna o popieraniu inwestycji zawarta przez Republikę Finlandii zawiera klauzule, na mocy których zagwarantowano swobodny transfer w walucie wymienialnej płatności związanych z inwestycją, bez zbędnej zwłoki.

19 Umowy te gwarantują w szczególności swobodę w zakresie transferu środków na dokonanie inwestycji, w zakresie zarządzania inwestycją i jej zwiększenia, swobodę transferu zwrotnego przychodów, jakie przyniosła inwestycja, a także transferu środków niezbędnych do spłat pożyczek oraz środków pochodzących z likwidacji lub zbycia inwestycji.

20 Pod tym względem umowa ta jest zgodna z brzmieniem art. 56 ust. 1 WE, wedle którego „[…] zakazane są wszelkie ograniczenia w przepływie kapitału między państwami członkowskimi oraz między państwami członkowskimi a państwami trzecimi", a także

z brzmieniem art. 56 ust. 2 WE, wedle którego „[…] zakazane są wszelkie ograniczenia w płatnościach między państwami członkowskimi oraz między państwami członkowskimi a państwami trzecimi".

21 Prawdą jest, że wskazane w skardze Komisji postanowienia traktatu przyznają Radzie kompetencję do ograniczania, w pewnych okolicznościach, przepływu kapitału i płatności pomiędzy państwami członkowskimi a państwami trzecimi, co dotyczy także przepływów objętych zakresem spornych klauzul transferowych.

22 Przepisy, o których mowa, zawarte w art. 57 ust. 2 WE, art. 59 WE i art. 60 ust. 1 WE, wprowadzają wyjątki od zasady swobodnego przepływu kapitału i płatności pomiędzy państwami członkowskimi a państwami trzecimi, mając na celu ochronę interesu ogólnego Wspólnoty, a także, w razie potrzeby, umożliwienie Wspólnocie spełnienia zobowiązań międzynarodowych ciążących na niej oraz na państwach członkowskich.

23 Artykuł 57 ust. 2 WE zezwala, by Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, przyjmowała środki ograniczające, dotyczące przepływu kapitału, w szczególności w zakresie inwestycji bezpośrednich skierowanych do państw trzecich lub z nich pochodzących. Ponieważ środki te stanowią w prawie wspólnotowym „krok wstecz" w odniesieniu do liberalizacji przepływu kapitału do lub z państw trzecich, wymagana jest jednomyślność.

24 Artykuł 59 WE zezwala, by Rada, na wniosek Komisji i po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym, podejmowała środki ochronne, jeżeli przepływ kapitału do lub z kraju trzeciego „może spowodować poważne trudności w funkcjonowaniu unii gospodarczej i walutowej", pod warunkiem że środki te są bezwzględnie konieczne i zostaną ustanowione na okres „nieprzekraczający sześciu miesięcy".

25 Artykuł 60 ust. 1 WE zezwala, by Rada, działając na wniosek Komisji, podejmowała „pilne i niezbędne środki" w odniesieniu do przepływu kapitału i płatności w celu wdrożenia wspólnego stanowiska lub wspólnego działania w obszarze wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Działanie tego rodzaju może okazać się niezbędne przykładowo w celu wykonania rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych.

26 Nie ulega wątpliwości, iż ta umowa dwustronna nie zawiera żadnych postanowień zastrzegających możliwość ograniczenia przez Wspólnotę przepływu środków związanych z inwestycjami. Należy więc zbadać, czy Republika Finlandii była przez to zobowiązana do zastosowania właściwych środków, o których mowa w art. 307 akapit drugi WE.

27 Na mocy art. 307 akapit pierwszy WE postanowienia traktatu nie naruszają praw i obowiązków wynikających z umów zawartych przez państwo członkowskie z państwem trzecim przed datą przystąpienia tego państwa członkowskiego. Celem tego przepisu jest uściślenie, zgodnie z zasadami prawa międzynarodowego, że stosowanie traktatu nie wpływa na spoczywający na państwie członkowskim obowiązek poszanowania praw przysługujących państwu trzeciemu na mocy wcześniejszej umowy oraz wykonywania wynikających z niej obowiązków (zob. wyroki: z dnia 14 października 1980 r. w sprawie 812/79 Burgoa, Rec. s. 2787, pkt 8; z dnia 4 lipca 2000 r. w sprawie C-84/98 Komisja przeciwko Portugalii, Rec. s. I-5215, pkt 53; z dnia 18 listopada 2003 r. w sprawie C-216/01 Budějovický Budvar, Rec. s. I-13617, pkt 144, 145).

28 Jednakże art. 307 akapit drugi WE zobowiązuje państwa członkowskie do stosowania wszelkich właściwych środków w celu wyeliminowania stwierdzonych niezgodności pomiędzy umowami zawartymi przed ich przystąpieniem a prawem wspólnotowym. Zgodnie z tym przepisem w razie potrzeby państwa członkowskie udzielają sobie wzajemnie pomocy dla osiągnięcia tego celu i w odpowiednim przypadku przyjmują wspólną postawę.

29 Postanowienia art. 57 ust. 2 WE, art. 59 WE i art. 60 ust. 1 WE przyznają Radzie, w określonych przypadkach, prawo ograniczania przepływu kapitału i płatności pomiędzy państwami członkowskimi a państwami trzecimi.

30 W celu zapewnienia skuteczności tych postanowień przyjęte przez Radę środki ograniczające swobodny przepływ kapitału muszą nadawać się do natychmiastowego stosowania w stosunku do państw, do których się odnoszą.

31 W związku z tym, jak już Trybunał orzekł w wyrokach z dnia 3 marca 2009 r. w sprawie C-205/06 Komisja przeciwko Austrii, Zb.Orz. s. I-1301, pkt 37, i w sprawie C-249/06 Komisja przeciwko Szwecji, Zb.Orz. s. I-1335, pkt 38, kompetencje Rady, polegające na możliwości jednostronnego przyjęcia środków ograniczających w stosunku do państw trzecich w tej samej co dziedzina objęta wcześniejszą umową zawartą pomiędzy państwem członkowskim a państwem trzecim lub w dziedzinie pokrewnej, okazują się być nie do pogodzenia z taką umową w sytuacji, gdy po pierwsze, umowa ta nie zawiera postanowienia pozwalającego państwu członkowskiemu na wykonywanie jego praw oraz spełnianie jego obowiązków wynikających z członkostwa we Wspólnocie oraz po drugie, brak jest mechanizmu opartego na prawie międzynarodowym, który by to umożliwiał.

32 Tymczasem w odniesieniu do omawianej umowy Republika Finlandii nie powołała się na istnienie żadnego mechanizmu, który mógłby umożliwić jej spełnienie wspólnotowych zobowiązań. Ponadto w każdym wypadku podnoszona przez państwa występujące w charakterze interwenientów możliwość skutecznego odwołania się do innych środków przewidzianych przez prawo międzynarodowe, takich jak zawieszenie czy wręcz wypowiedzenie danej umowy lub niektórych jej postanowień, jest zbyt niepewna w skutkach, by zagwarantować skuteczne i terminowe stosowanie środków przyjętych przez Radę.

33 Bezsporny jest fakt, że w niniejszym przypadku Republika Finlandii nie podjęła w terminie wyznaczonym przez tę instytucję w uzasadnionej opinii żadnych kroków wobec zainteresowanego kraju trzeciego w celu wyeliminowania ryzyka kolizji postanowień spornej umowy ze środkami, które Rada może przyjąć zgodnie z art. 57 ust. 2 WE, art. 59 WE i art. 60 ust. 1 WE.

34 Należy dodać, że jak stwierdzono w ww. sprawach Komisja przeciwko Austrii i Komisja przeciwko Szwecji, problem niezgodności z traktatem umów z państwami trzecimi o popieraniu inwestycji, które stoją na przeszkodzie stosowaniu ograniczeń przepływu kapitału i płatności, które Rada może przyjąć na mocy art. 57 ust. 2 WE, art. 59 WE i art. 60 ust. 1 WE, nie jest ograniczony do państwa członkowskiego będącego stroną pozwaną w niniejszej sprawie.

35 W konsekwencji należy więc stwierdzić, że zgodnie z art. 307 akapit drugi WE w razie potrzeby państwa członkowskie udzielają sobie wzajemnie pomocy w celu wyeliminowania stwierdzonych niezgodności między umowami zawartymi przez państwa członkowskie przed ich przystąpieniem a prawem wspólnotowym i, w odpowiednim przypadku, przyjmują wspólną postawę. W związku z ciążącym na Komisji zgodnie z art. 211 WE obowiązkiem zapewnienia stosowania postanowień traktatu, jej zadaniem jest podjęcie wszelkich działań, które mogłyby ułatwić wzajemne wspieranie się zainteresowanych państw członkowskich oraz przyjęcie przez nie wspólnej postawy.

W przedmiocie umów zawartych z Republiką Białorusi, Chińską Republiką Ludową, Malezją, Demokratyczno-Socjalistyczną Republiką Sri Lanki i Republiką Uzbekistanu

Argumentacja stron

36 Komisja utrzymuje, że szczególne postanowienie, jakie zawarte jest w klauzuli przytoczonej w pkt 5 niniejszego wyroku i na które powołuje się Republika Finlandii w zakresie wymienionych powyżej umów, odsyła do ustawowych i wykonawczych przepisów państw będących stronami tych umów, w brzmieniu obowiązującym w chwili zawarcia tych umów, tj. w niniejszym przypadku zanim Republika Finlandii przystąpiła do Unii. Komisja uważa w związku z tym, że postanowienie to samo w sobie

nie umożliwia temu państwu bezzwłocznego wdrożenia środków ograniczających, które Wspólnota mogłaby być zmuszona przyjąć.

37 Republika Finlandii i Republika Litewska podnoszą natomiast, że postanowienie to może zostać zastosowane, ponieważ środki ograniczające przyjęte przez Radę wejdą, dzięki bezpośredniej skuteczności prawa wspólnotowego, w skład fińskiego ustawodawstwa w rozumieniu tego postanowienia. Dlatego też nie istnieje niezgodność z traktatem w rozumieniu art. 307 akapit drugi WE.

Ocena Trybunału

38 Należy zwrócić uwagę, że jak słusznie podnosi Republika Finlandii, środki ograniczające, które mogłyby zostać przyjęte przez Radę na podstawie art. 57 ust. 2 WE, art. 59 WE i art. 60 WE będą wchodziły w skład fińskiego porządku prawnego. Nie jest jednak jasne, czy można by uznać takie środki, w świetle spornych dwustronnych umów o popieraniu inwestycji, za wchodzące w skład ustawodawstwa fińskiego.

39 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem wykładni traktatu międzynarodowego należy bowiem dokonywać zgodnie z jego brzmieniem i w świetle jego celów. Artykuł 31 Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów z dnia 23 maja 1969 r. i Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów między państwami a organizacjami międzynarodowymi lub organizacjami międzynarodowymi z dnia 21 marca 1986 r., które dają w tym sensie wyraz międzynarodowemu ogólnemu prawu zwyczajowemu, stanowi w tym względzie, że traktat należy interpretować w dobrej wierze, zgodnie ze zwykłym znaczeniem, jakie należy przypisywać użytym w nim wyrazom w ich kontekście, oraz w świetle jego przedmiotu i celu (zob. wyroki: z dnia 20 listopada 2001 r. w sprawie C-268/99 Jany i in., Rec. s. I-8615, pkt 35; z dnia 10 stycznia 2006 r. w sprawie C-344/04 IATA i ELFAA, Zb.Orz. s. I-403, pkt 40).

40 Z tego punktu widzenia należy zauważyć, że celem postanowień omawianych umów dwustronnych, kwestionowanych przez Komisję w skardze o stwierdzenie uchybienia, jest zapewnienie swobody płatności dotyczących inwestycji, w dodatku bez zbędnej zwłoki.

41 W tych okolicznościach to, czy klauzula gwarantująca ochronę inwestycji w granicach dozwolonych przez ustawodawstwo umawiającej się strony, zawarta w omawianych umowach dwustronnych, umożliwi którejś ze stron ograniczenie ułatwień w dokonywaniu płatności w celu wykonania decyzji — krajowych lub nie — podjętych po tym, jak umowy te weszły w życie, jest co najmniej dyskusyjne, tym bardziej że w odniesieniu do niektórych umów jest również powiedziane, że każda z umawiających się stron zobowiązana jest do działania „zgodnie z prawem międzynarodowym".

42 Tak więc nie wydaje się, by postanowienia omawianych umów dwustronnych, na które powołuje się Republika Finlandii utrzymując, że wbrew twierdzeniom Komisji byłaby ona w stanie, w odpowiednim przypadku, uszanować w pełni swoje wspólnotowe zobowiązania wynikające z przyjęcia przez Radę środków ograniczających swobodny przepływ kapitału, gwarantowały, że tak się stanie, ponieważ wykładania tych postanowień jest zbyt niepewna, a to samo tyczy się zatem ich zakresu przedmiotowego i ich skutków.

43 Wynika z tego, że postanowienia umów międzynarodowych, będących przedmiotem sporu, na które powołuje się Republika Finlandii, nie są wystarczające, by zapewnić zgodność kwestionowanych przez Komisję umów z art. 307 WE.

W przedmiocie zasady niedyskryminacji i zakresu przedmiotowego art. 307 akapit drugi WE

Argumentacja stron

44 Republika Federalna Niemiec i Republika Węgierska podnoszą, że stwierdzenie niezgodności spornych umów dwustronnych z traktatem w rozumieniu art. 307 akapit drugi WE sprzeciwiałoby się „zasadzie konkurencji na rynku wewnętrznym i zasadzie niedyskryminacji", ponieważ Republika Finlandii, podobnie jak obywatele i przedsiębiorstwa Unii, którzy objęci są zakresem umów zawartych przez to państwo członkowskie, znaleźliby się w sytuacji mniej korzystnej niż inne państwa członkowskie, obywatele i przedsiębiorstwa, objęci zakresem umów, których Komisja nie zakwestionowała.

45 Komisja utrzymuje, że porównanie z umowami o popieraniu inwestycji zawartymi przez inne państwa członkowskie nie jest istotne dla sprawy, ponieważ zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału państwo członkowskie nie może uzasadniać niewykonania obowiązków, które nakłada na nie prawo wspólnotowe, okolicznością, że inne państwa członkowskie również nie wypełniły swoich zobowiązań.

46 Republika Finlandii, popierana przez Republikę Węgierską, podkreśla wreszcie negatywne skutki, do jakich może doprowadzić stanowisko Komisji, ponieważ pozwala ono na stwierdzenie naruszenia art. 307 akapit drugi WE w każdym przypadku, gdy umowa międzynarodowa zawarta z krajem trzecim przed wejściem w życie traktatu lub przed przystąpieniem danego państwa ma zastosowanie do dziedziny, w której Wspólnota nie skorzystała jeszcze z kompetencji przysługującej jej na mocy traktatu. Wykładnia tego rodzaju nadałaby przepisowi art. 307 akapit drugi WE nieograniczony zakres, co można by kwestionować zarówno z punktu widzenia bezpieczeństwa prawnego, jak również z punktu widzenia podziału kompetencji pomiędzy Wspólnotę a państwa członkowskie; wykładnia tego rodzaju naruszyłaby równowagę stworzoną przez art. 307 akapity pierwszy i drugi WE.

47 Komisja podnosi, że nigdy nie twierdziła, iż państwa członkowskie muszą zastosować środki, o których mowa w art. 307 WE, we wszystkich dziedzinach, w których Wspólnota mogłaby podejmować działania legislacyjne w przyszłości. Przyznaje ona, że stawianie przez nią takiego wymogu jest i tak niemożliwe, ponieważ z definicji nie da się przewidzieć treści aktów prawnych, które mogą zostać wydane w poszczególnych dziedzinach. Utrzymuje ona jednak, że nie jest tak w przypadku art. 57 ust. 2 WE, art. 59 WE i 60 ust. 1 WE, które nadają Radzie określoną kompetencję w bardzo precyzyjny sposób w dziedzinie ograniczenia przepływu kapitału i płatności w stosunku do krajów trzecich, a gdy odpowiednie środki zostaną podjęte, państwa członkowskie mają obowiązek zastosować je niezwłocznie.

Ocena Trybunału

48 Po pierwsze, należy podkreślić, że państwo członkowskie nie może uzasadniać niewykonania obowiązków, które nakłada na nie traktat, okolicznością, że inne państwa członkowskie również nie wypełniły swoich zobowiązań. W ustanowionym traktatem wspólnotowym porządku prawnym wdrożenie prawa wspólnotowego przez państwa członkowskie nie może być uzależnione od warunku wzajemności. Artykuły 226 WE i 227 WE przewidują odpowiednie środki zaskarżenia na wypadek, gdy państwa członkowskie uchybią wynikającym z traktatu zobowiązaniom (zob. wyroki: z dnia 11 stycznia 1990 r. w sprawie C-38/89 Blanguernon, Rec. s. I-83, pkt 7; z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie C-163/99 Portugalia przeciwko Komisji, Rec. s. I-2613, pkt 22).

49 Po drugie, jeśli chodzi o argument, że uwzględnienie skargi Komisji będzie skutkować nadaniem art. 307 akapit drugi WE zbyt szerokiego zakresu, wystarczy stwierdzić, że niniejszy wyrok w żaden sposób nie przesądza o zobowiązaniach państw członkowskich w innych okolicznościach i ogranicza się jedynie do stwierdzenia, że jak już wyjaśniono powyżej, wykonywanie kompetencji przyznanych Radzie w dziedzinie przepływu kapitału mogłoby napotkać na przeszkody wynikające z samego faktu istnienia omawianych umów dwustronnych i ich brzmienia.

50 W świetle powyższych rozważań należy stwierdzić, że nie przyjmując właściwych środków w celu usunięcia niezgodności z traktatem postanowień dotyczących transferu kapitału ujętych w spornych umowach dwustronnych, Republika Finlandii uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążą na mocy art. 307 akapit drugi WE.

W przedmiocie kosztów

51 Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja wniosła o obciążenie Republiki Finlandii kosztami postępowania, a Republika Finlandii przegrała sprawę, należy obciążyć ją kosztami postępowania.

52 Zgodnie § 4 akapit pierwszy tego samego artykułu Republika Federalna Niemiec, Republika Litewska, Republika Węgierska i Republika Austrii, które wstąpiły do sprawy w charakterze interwenientów, pokrywają własne koszty.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

1) **Nie przyjmując właściwych środków w celu usunięcia niezgodności z traktatem postanowień dotyczących transferu kapitału ujętych w spornych umowach dwustronnych o popieraniu inwestycji, w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji, zawartych przez Republikę Finlandii z, odpowiednio, dawnym Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich, w miejsce którego wstąpiła Federacja Rosyjska (umowa podpisana w dniu 8 lutego 1989 r.), Republiką Białorusi (umowa podpisana w dniu 28 października 1992 r.), Chińską Republiką Ludową (umowa podpisana w dniu 4 września 1984 r.), Malezją (umowa podpisana w dniu 15 kwietnia 1985 r.), Demokratyczno-Socjalistyczną Republiką Sri Lanki (umowa podpisana w dniu 27 kwietnia 1985 r.) i Republiką Uzbekistanu (umowa podpisana**

w dniu 1 października 1992 r.), Republika Finlandii uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 307 akapit drugi WE.

2) Republika Finlandii zostaje obciążona kosztami postępowania.

3) Republika Federalna Niemiec, Republika Litewska, Republika Węgierska i Republika Austrii pokrywają własne koszty.

Podpisy